

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП – ГАБРОВО
ТП”ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО” - СВИЩОВ

ЕИК 2016168050155

гр.Свищов ,ул. № Нове 18 ;тел.0631/60217;факс 0631/60219; e-mail;svishtov@scdp.bg

ДОКЛАД И АНАЛИЗ
НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ТП „ДГС СВИЩОВ” ПРЕЗ 2022 г.

Настоящото проучване е извършено в периода на месец януари – декември 2022 г във връзка с годишния мониторинг на ГВКС за територията на ТП ДГС Свищов.

I. Собственост на горите и промени в начина на ползване или функционалните категории на горите:

➤ През 2022 год. няма изключване на площи в стопанството и към 31.12.2022 г. общата площ на горските територии в обхвата на дейност на ДГС – Свищов е в размер на 5328 ха. разпределена по вид собственост, както следва:

- Държавна собственост: 3635 ха;
- Собственост на физически лица: 1034 ха;
- Собственост на юридически лица: 76 ха;
- Общинска собственост: 583 ха.

II. Извършени горскостопански дейности на територията на стопанството
/залесяване, отглеждане на горски култури, производство на посевен и посадъчен материал, изведени сечи, направа на горски пътища и др./

➤ Извършените лесокulturни дейности през 2022 год. са както следва:

- В горски разсадници „Вардим” са произведени общо 87 135 бр. фиданки в това число топови: 69 075 бр. и 18 060 бр. акация
- Отглеждане на топови култури на площ от 3618 дка.;
- Механизирана почвоподготовка: 188 дка.;
- Залесяване на топови култури: 229 дка.;
- Попълване на топови култури: 82 дка.;
- Кастрене на топови култури: 1235 дка.;
- За защита на горските територии от пожари се поддържат минерализовани ивици: 10200 м.

➤ Лесокulturните дейности са изпълнени със собствени работници и техника, чрез възлагане след проведени процедури за класиране на изпълнител по реда и при спазване на разпоредбите на „Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти”

➤ По годишен план стопанството има разчет да добие 11 706 м³ лежаща маса. Добита и реализирана дървесина за периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г. е 8995 м³ лежаща маса, в т.ч. промишлен дърводобив: 8995 м³ стояща маса, местно население и дърва по чл.193 от ЗГ: 185 м³ стояща маса. Изпълнението на годишния план е на 87 %.

➤ Достъпът до горски територии – държавна собственост и движението по горските пътища се контролира с издаване на разрешителни за достъп на всяко моторно превозно средство.

➤ Фирмите извършващи дърводобив бяха запознати с изискванията на горската сертификация и изискуемата технология за добив на дървесина и са информирани да представят: необходимите лични предпазни средства и за мотористите да притежават свидетелство за правоспособност за работа с бензино – моторен трион. За всеки един обект за дърводобив е изготвено „Приложение 2 – лист за проверка на оборудването и използването на лични предпазни средство и защитно работно облекло от горските работници, изпълнението на процедурите за безопасност и изискванията за извършване на горскостопански дейности.” На всички лица които ще извършват добив на дървесина е извършен инструктаж и е изготвено „Приложение 1 – инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд” В насажденията в които се извежда сеч се поставя информационна табела и табела забраняваща достъпа на външни лица в сечището. Частично се констатира проблем със снабдяването на работниците с лични предпазни средства и защитно облекло.

III. Вид и количество на добитите продукти /включително недървесни горски продукти/ от горски територии – държавна собственост.

➤ Добита дървесина е в размер на 8995 м³ лежаща маса от различни категории: едра, средна, дребна и дърва.

IV. От горски разсадници „Вардим” през годината са продадени на външни фирми 68 080 бр. фиданки, предоставени са на стопанства 28 310 бр. тополови фиданки и 15 700 бр. фиданки от летен дъб. Използвани за собствени нужди са 3280 бр. тополови фиданки.

V. Здравословно състояние на /резултати от лесопатологични обследвания и лесозащитни мероприятия/

➤ Здравословното състояние на горите на територията на ТП „ДГС – Свищов” е добро. Информация за сигналните листове в стопанството – постъпили 30 бр. сигнални листове за горски територии, както следва: 1 брой за съхнене на джанката, 5 бр. за съхнене на бряст; 13 броя за тополова петниста златка, 2 броя за брезов цигарджия и 9 броя за повреди от дивеча. Феромонов уловки са поставени 2 бр. за превенция и проследяване нападението на гъботворка.

VI. Въздействие на горскостопанските мероприятия върху популациите от растителни и животински видове, почвите и водните ресурси.

➤ След приключване на горскостопанските дейности през годината е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура. От изготвените и представени оценки на въздействието може да се направят следните по общи констатации относно:

- Повреди по подраста в насажденията с извършена оценка не са установени;
- Повреди по оставащия дървостой – не са констатирани повреди над допустимите /над 2 % по брой от оставащите на корен дървета/;
- Създаване на условия за активиране на ерозионни процеси – не са констатирани предпоставки за активизиране на ерозионни процеси;
- Оставяне на мъртва дървесина в насажденията с изведени сечи – налична е мъртва стояща и лежаща дървесина;
- Водните ресурси на територията и/или в близост до насажденията – при наличие на водни течения са дефинирани мерки за опазване в листа за предварителна оценка;

- Въздействие върху съседни насаждения не са констатирани;
 - Въздействие върху съседни имоти и инфраструктура – не са констатирани.
- От направените констатации са набелязани следните основни действия и мерки за намаляване на отрицателното въздействие: увеличаване на контрола при движение на превозни средства по горски автомобилни пътища.

VII. Мониторинг на защитените територии, включително мониторинг на ВКС.

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 „защитени територии и защитени зони”: ежегодно се проверява в РИОСБ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и ограничения посочени в заповедите за обявяването им. Има обявени нови защитени местности: "Божурлука", "Кайкуша", „Русалка“, „Находище на българска гърлица“ и „Находище на български сърпец“ .

През годината са извършвани системни наблюдения за недопускане на отрицателно въздействие върху ВКС на защитените територии и зони от извършваните горскостопански мероприятия. Разработени са формуляри за мониторинг на ВКС 1.2 – „застрашени, изчезващи ендемични видове” и ВКС 1.3 – „редки застрашени и изчезващи горски екосистеми”. Попълнени са формуляри за следните животински видове:

➤ Мониторинг на ВКС 1.2:

1. Снежно кокиче (*Galanthus nivalis*)

Мониторинг е извършен в отдели:..... Състоянието на Блатното кокиче е много добро, дори се наблюдава растеж на популацията. Горскостопанските дейности са съобразени с препоръките и указанията за стопансване от доклада за ГВКС. Не се наблюдават следи от антропогенна намеса.

2. Блатно кокиче (*Leucojum aestivum*)

Съгласно доклада за ГВКС на стопанството Блатното кокиче се среща на територията на остров Вардим. Мониторинг е извършен в отдели:..... Растението е отровно и се използва в медицината. Състоянието е добро, и освен на остров Вардим са установени находища и е направен мониторинг на ивицата дига-бряг в отдели:.....При провеждане на лесовъдски мероприятия, находищата се запазват без да се нанасят механични повреди. Не се наблюдават следи от антропогенна намеса. Освен по ивицата дига –бряг се срещат и в горите във фаза на старост.

3. Елвезиево кокиче (*Galanthus elwesii* Hooker f.)

Мониторинг е извършен в отдели:..... Състоянието на вида е добро. Не се наблюдава увеличаване на популацията. Лесовъдските дейности в районите в които се среща, са съобразени с указанията за стопансване. Не се наблюдава антропогенна намеса и не са установени нови находища

4. Див лук (*Allium schoenoprasum*)

Мониторинг е извършен в отдел:..... Състоянието на Дивия лук е много добро, дори се наблюдава растеж на популацията. При провеждане на лесовъдски мероприятия, находищата се запазват без да се нанасят механични повреди. Не се наблюдават следи от антропогенна намеса.

➤ Мониторинг на ВКС 1.3 Критични концентрации на видове:

1. Сива чапла (*Ardea cinerea*)

Мониторинг се извършва всяка година. Лесовъдските мероприятия не влияят върху състоянието на популацията. Среща се в отдел:..... Често срещан вид в близост до с.

Царевец, по поречието на река Студена, река Барата и по перидерията на островите. Популацията се увеличава и няма реални заплахи.

2. Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax* L.)

Мониторинг се извършва ежегодно на територията на ДГС Свищов. Наблюдава се в отдел Лесовъдските мероприятия не влияят върху състоянието на популацията. Няма реални и потенциални заплахи.

3. Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Мониторинг се извършва ежегодно на територията на ДГС Свищов. Наблюдава се в близост река Студена. Популацията се увеличава. Лесовъдските мероприятия не влияят върху състоянието на популацията. Няма реални и потенциални заплахи.

4. Черен щъркел (*Ciconia nigra*)

Мониторинга на черния щъркел се извършва всяка година. Среща се в отдел:..... и покрай река Барата, и рибарник Овча могила. Постоянни гнезда са установени в отдел: Популацията им се увеличава. Няма реални и потенциални заплахи за черния щъркел на територията на стопанството ни.

5. Черен кълвач (*Dryocopus martius* L.)

Черният кълвач е рядък вид. На територията на стопанството се наблюдава в отдел: и на вардимските острови. Популацията му се увеличава. Лесовъдските мероприятия в тези отдели са съобразени с него. Не се отсичат дървета с гнездовите им хралупи и се отбелязват с оранжев сперй. Популацията му се увеличава. Няма реални и потенциални заплахи за черния кълвач.

5. Видра (*Lutra Lutra*)

Видрата се среща на североизточна страна на о.Вардим по поречието на река Дунав. Мониторинг се извършва всяка година от горсите в района. Популацията се намалява. По недоказани данни антропогенната намеса влияе върху намаляване на популацията. Не се извършва сеч по периферията на острова. Отделите са гори във фаза на старост и играят ролата на буферни зони, между течението на реката и насажденията.

6. Морски орел (*Haliaeetus albicila* L.)

Постоянно гнездеш вид на територията на стопанството. Установена е една двойка в остров Вардим в отдел:..... При провежданите мероприятия е оставена 300 метрова буферна зона около гнездото. За гнездото са уведомени БДЗП – Свищов и са измерени географските координати на гнездото.

7. Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus* Pallas, 1773)

Мониторинг се извършва всяка година на островите Малък Вардим и Вардим и ивицата Дига-бръг. Наблюдава се в отдел:..... Числеността им е голяма и популацията им се увеличава. Потенциални заплахи няма. Спазват се указанията и препоръките за опазването им, като не се замърсява водното течение и рибните ресурси.

Извършен мониторинг на ВКС 1.3 критични концентрации на видове, включени е приложение №2 към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС Свищов.

1. Сърна (*Capreolus capreolus*)

Мониторинг се провежда всяка година на територията на стопанството. Установено е увеличение на популацията. Често се среща в отдели:....., Лесовъдските мероприятия са съобразени с биологията на сърната и не застрашават популацията. Съотношението е в полза на женските индивиди. Реални и потенциални заплахи за сърната са браконьерските набези и вредния дивеч.

2. Благороден елен (*Cervus elaphus*)

Мониторинг се провежда всяка година. Наблюдава се увеличаване на популацията. Нанасят големи поръжения на младите култури, като ги пречупват. Среща се в отдели: и на островите. Сватбовища не са установени, но през размножителният им период се чува рева на мъжките екземпляри. Лесовъдските мероприятия не му влияят отрицателно. Няма реални и потенциални заплахи за благородният елен.

3. Дива свиня (*Sus Scrofa*)

Мониторинга се извършва всяка година. Често срещан вид на територията на стопанството. Обитава най-вече островите. Наблюдават се калища. Освен на островите се забелязва и в отдел:..... Лесовъдските мероприятия не ѝ влияят отрицателно. Няма реални и потенциални заплахи за дивата свиня.

➤ Мониторинг на ВКС 2 Горски територии, които включват глобално, регионално или национално значими гори на ландшафтно ниво, които се съдържат в, или съдържат горското стопанство, в което жизнеспособни популации на повечето или всички естествено срещащи се видове съществуват в естествените си нива на разпространение и плътност.

Горските служители извършват системни наблюдения, за недопускане на отрицателни въздействия върху ВКС 2.

➤ Мониторинг на ВКС 3 Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива.

1. G1.7C4 Thermophilous [*Tilia*] woods

Гори с ясно изразено доминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), възникнали предимно вторично на мястото на дъбови гори. Тези гори се наблюдават, в отдели:..... Дърветата са жизнени и в добро здравословно състояние са, налични са частични повреди от абиотични и биотични фактори. Възобновителния процес е добър.

2. South-east European [*Fraxinus*] - [*Quercus*] - [*Alnus*] forests

Смесени крайречни, заливни гори с участие на летен дъб (*Quercus robur*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*) и полски бряст (*Ulmus minor*) и наличие на лиани. Тези гори се наблюдават, в отдел:..... Жизнеността на отделните дървета и насаждението като цяло са в добро състояние. Обезлистване не се наблюдава има единични повреди от абиотични биотични фактори. Наблюдава се наличие на единични изсъхнали дървета. Сложна структура. Няма отворени пространства. Възобновителните процеси са сравнително добри. Наличие на продължителни заливания, застошни висосоки води и сухи периоди през лятото.

1. G1.111 Middle European (*Salix alba*) forests

Крайречни заливни гори доминирани основно от бяла върба (*Salix alba*). Мониторинг на такива екосистеми е проведен в отдели:..... Общото им състояние е добро. Има много сухи дървета и клони. Наблюдават се слаби възобновителни процеси, както и настаняването на полски бряст и полски ясен. Голям е процента и на падналите дървета около 20%. Реална заплаха за тези гори е водната ерозия. Лесовъдски мероприятия в посочените отдели не са провеждани. Те склжат за местообитание на много видове мигриращи и постоянно обитаващи птици.

3. Гори във фаза на старост

Тези гори заемат 5 % от територията на стопанството. В тях не се извършват мероприятия. Има наличие на много мъртва дървесина и повалени дървета. Служат за дом на много диви животни и птици. Мониторинг е извършен в отдели:..... и на остров Вардим.

➤ Мониторинг на ВКС 4 Горски територии, които изпълняват важни природни функции в критични ситуации (напр. водозадържащи и водоохранни функции, контрол на ерозията).

Тези видове гори са много важни за предотвратяване на бедствия и критични ситуации. При мониторинга се обръща особено внимание на горите с водозадържащи и водоохранни функции. Стремим се да не допускаме отрицателно въздействие.

➤ Мониторинг на ВКС 5 Горски територии, фундаментални за задоволяване на основните потребности на местните общности (поминък, здраве).

ТП „ДГС Свищов“ ежегодно работи за задоволяване на местното население с дърва за огрев. Всяка година се дава информация на кметовете на населени места за възможностите за задоволяване на нуждите на населението с дърва за огрев от държавните горски територии. Изготвят списъци кметовете и се доставят до домакинствата под контрола на горските служители.

➤ Мониторинг на ВКС 6 Горски територии, критични за традиционната културна идентичност на местните общности.

На територията на ТП ДГС Свищов има много места с културно, екологично, икономическо и религиозно значение. Неизвършваме дърводобивни дейности в близост до тези места. Извършва се периодичен мониторинг с цел предотвратяване на негативните въздействия на тези гори.

VIII. Социално икономически аспекти – промени в обществото и/или отношението им спрямо горските ресурси и дейности.

- През годината бяха направени срещи с кметове на населените места, свързани с дейността на стопанството и поставяне на проблеми от различно естество. Коментираха се въпроси относно нуждите на местното население от дърва за огрев и съответно снабдяването им. Запознаване на местното население и други заинтересовани страни с принципите на горската сертификация, че стопанисването на горски територии - държавна собственост от стопанството ще се осъществи по начин съчетаващ екологичните, икономически и социални ползи на горите.

IX. Срещи с представители на местните общности, свързани със стопанисването на горите.

- Срещи с кметове на населените места с цел задоволяване на местното население с дърва за огрев. Проведени срещи с РС ПБЗН – Свищов, РДГ – Велико Търново, Общинска администрация – гр. Свищов във връзка с провеждането на мероприятия свързани със защита на горите от пожари.

X. Оценка на ефективността и продуктивността на горското стопанство.

- Основни предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване принципите на горската сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления екологични, икономически и социални, които са обвързани с голям брой заинтересовани страни. За прилагане на принципите и критерии по горска сертификация е необходимо отстраняване на пропуски и по отговорен подход от служителите на стопанството, свързан с мониторинг на въздействието на горскостопански дейности и регулярен мониторинг на ГВКС.

Директор:
/инж. Дилиана Чоранова-Коева/

